

kasse = kaste, *naiss* = naist; *naessele, kervess* = kirvest. — 7. Ühend *tk* on püsinvud PTm. (L *kätki, jatk*, MM *kat'ki*, Kod. *sõtkma, pitkne, itkma*), kuna (*tk >*) *kk:k* esineb osalt PTm¹ lõunaosas (Ä, MM), üldiselt aga LTm. alal, kus *tk* ühendile vastab teatavais sõnus isegi *tsk*: TM *pikne, ikma, sikke* (nende kõrval siiski *kotkass, katk*), *katski*, (külv) *itskmet* = sitkmed, P *kakma* = katkuma, *jakk* = jätk, *pütsik* = putk; MM *sõkutasse*, Ä *jakku leiba, nõkub* (kuid *katk, pu'ked*). — 8. tr ühendi esindus on järgmine: PTm¹ ja osalt ka PTm² nim. ja omast. *adra, põdra, odra*, osast. *atra, põtra, otra*, osalt PTm² (Kod., paiguti Torm) nim. *ater, põter, oter*, omast. *adra* jne., osast. *atra* jne., LTm. alal aga *ader:adra:atra, põder:põdra:põtra* jne. — 9. Oletatud muistsed vaheldused *kl:yl, kr:yr* on erimurdeis samuti eriliselt esindatud: PTm. L *tael, kaelad, naariss* = nairis, MM *naariss:naarid*, Kod. *sõul* = sõel: *sõõlad, nõulma:nõõl'in* = nõelusin, *kaarad*: (neid) *kaaru*, (selle) *miärä*; LTm. TM *kaarad, nõgel:nõklama*, P *naarma, nõklap* = nõelub, *nagel:nagla:nakla*, V *kaal:kaala* jne. — 10. *kj:γj* esindus: PTm. (selle) *laia*: (seda) *laia* (= laija), *raiun*, Kamb. *vag'a* = vai, P *lag'a* = lai: nom. pl. *laja:lak'ka 'laiali', raguda:rao* = raiun, R *vag'a, lag'a*. — 11. *kn:yn* esindus: PTm. L *näind, teind* (Ä *nähnud*, Kod. *tehnod*); LTm igal pool *nännu, tennu*. — 12. *tn:ðn* esindus: PTm. *nn* (L, Ä, MM *linn:linnad*, Kod. *võnnad* 'talled'), LTm. aga eelmise vok. pikendus + *n* (*liin:liinan, voonakesel*). — 13. Ühend *ks* on PTm. alal esimese silbi järgi püsinvud (*uks, makan*), järgsilpide järel aga *> ss* (*kahessa, jänessed, tehasse, küsittasse, kuuleks* = kuuleks, Kod. *vedess* = veeks), LTm. alal aga alati *ks > ss* (*us's = uks, massma, katessa, ilvesse, selgess, mõstasse* 'pestakse', *kõneldass* jne.). — 14. Ühend *ps* on PTm. alal püsinvud, LTm. aga mõnes sõnas *> ss* (*nüssmä = lüpsma, nüssik*), mõnes *> ts, dz* (*latsel* = lapsel, *küdzäma* = küpsema). — 15. Sõnalõpu-line *-k* on kadunud tervel Tm., näit. L *kaste*, Kod. *ruasse* = rooste, P *juvva*. Ainult Võrum. piiri ligi esineb selle jäljena Otepääs ja osalt Võnnus kurgu-sulghäälik', näit. *pöörse' käiad'*. — 16. Sõnalõpul. *-t* on PTm. alal muutunud *-d-ks*, näit. L *verised*, Kod. *vistlid* = (nad) vihtlesid, kuna LTm. alal, eriti lõunapoolsemais osades on *-t* kadunud: *nemä soövä, lännu* = läinud jne. (TM siiski nom. pl. *-d, -t*, V sng. 2. is. *-t*, P. sng. 2. is. *-d*: TM *livvad, kusikuklased* 'sipelgad', *punatset käisset*; V *kuat* = kujud *skudamaj*, *koiet* = (sina) kudusid, P *lepid, leid* = loid). — 17. Rõhuta silbi järgi esineb PTm. alal *k, t*, LTm. aga rõhuta s. järgi, lahtise s. alul *k, t*, kinnise alul *g, d*: LTm. *arak: aragast, avitada: avida* = aitan. — 18. Eriti LTm., kuid kohati ka PTm. murdealal *vv* esinemine seesuguseil juhtumusil kui MM *lavva* = laua, Ä *kuvvess* = kuues, *livvad* = liuad, Kod. *avvid* = havid, *lõvvad* = lõuad, TM *ei jõvva, lüvvä* = lüüta, P *kavva* = kaua jne. — 19. *d* esinemine Kod-s ka kinnise silbi ees: *padass* = pajast, *süddä* = süüa, *jõõdan* = jõuan, *kõdan* = kojas, *kädis* 'varrukas, käis', *edemält* = eemalt, *süded* = söed. — 20. Poolpika s-i esinemine (nagu üldse LE) kahe- ja mitmesilbil. sõnade lõpul tervel Tm. (PE alal harilikult lühike *s*), näit. L *nugiss, karjuss*, Ä *oinass, kervess*, TM *oenass*, R